

opusdei.org

Agregades i agregats: Arrels profundes, altes branques

La vocació a l'Opus Dei com a
agregada i agregat: un camp
il·limitat de possibilitats.

24/06/2023

Arrels profundes, altes branques

***La vocació a l'Opus Dei com a
agregada i agregat***

És l'any 587 aC. Jeremies és a
Jerusalem i rep un curiós oracle en
què el Senyor li demana que compri

un camp. El profeta, una mica perplex, sobretot per la situació concreta en què passa això, respon: «Ara els terraplens ja toquen a la ciutat, i l'ocupació és imminent. L'espasa, la fam i la pesta faran que caigui en mans dels caldeus que l'assalten. Però Tu (...), em dius, Senyor, Déu sobirà, que compri el camp» (*Jr* 32, 24-25). Tanmateix, el Senyor insisteix. Vol oferir, amb aquest gest del profeta, un senyal per al seu poble i per a nosaltres: «Jo aplegaré aquesta gent de tots els països (...) i la faré tornar aquí, perquè hi visqui sense temença (...). Faré que tots tinguin un sol cor i un sol comportament (...). El meu goig serà fer-los el bé: amb tot el cor i amb tota l'ànima els implantaré sòlidament en aquesta terra» (*Jr* 32, 37-41). Déu mateix reforestarà el camp amb aquests arbres que són els seus fills; plantarà personalment cada llavor, la farà germinar, créixer i arrelar.

Una vocació d'arrelam

És freqüent utilitzar la imatge del foc per parlar de l'evangelització: un missatge que es propaga veloç, encenent tot el que troba al seu pas (cf. *Lc* 12, 49). Tanmateix, el foc no acostuma a durar massa temps i darrere seu no deixa més que cendra. Per això, juntament amb la imatge del foc que s'estén, també es pot acudir a la imatge del bosc que se sembra i creix (cf. *Mt* 13, 31). El procés d'arrelament de les primeres llavors pot ser lent, però, tan bon punt els arbres comencen a créixer i es forma un bosc, la vida esclata en una multitud inabastable de formes, sons i colors; una varietat immensa de plantes, animals i altres formes de vida es desenvolupen a l'ombra d'aquests arbres. El terreny erm es converteix en un lloc agradable, fresc i habitable. Els arbres fixen la terra, provoquen la brisa, atreuen la pluja, retenen la humitat, purifiquen l'aire;

alimenten i donen empara a tota mena de criatures. Allà ja no hi ha cap força capaç de frenar la puixança de la vida.

La tasca d'evangelització que les agregades i els agregats fan al mig del món es podria comparar amb aquest bosc. El prelat de l'Opus Dei, en explicar el do de la vocació a l'Obra com a agregat o agregada, ha parlat de la seva capacitat de fer *arrelar* l'apostolat, de *conrear* una gran diversitat de relacions i d'arribar en *profunditat*.^[1] Podríem resumir aquestes potencialitats dient que la vocació d'agregat és una *vocació d'arrelam*, que ens parla d'arrels particularment fermes i profundes, que es mantenen fortes enmig de l'agitació del nostre món. Moltes vegades aquestes arrels s'estableixen en un lloc determinat; en altres ocasions o temporades, per feina, estudi, família o altres motius, la persona es pot traslladar d'un lloc

a un altre, i aquest trasplantament és ocasió d'un arrelament nou. Però més enllà de les arrels físiques, hi ha les arrels en forma d'amistats *lligades a terra*, que donen vida. Darrere d'aquesta capacitat d'arrelam —de vegades als llocs, i sempre als cors de les persones— hi ha una gràcia especial, un voler diví particular: «amb tot el cor i amb tota l'ànima els implantaré sòlidament en aquesta terra» (*Jr* 32, 41).

«Reflexionem llavors sobre la importància de custodiar les arrels —ens convida el Papa Francesc—, perquè només aprofundint les branques creixeran cap amunt i donaran fruits. Cadascun de nosaltres es pot preguntar: quines són les arrels més importants de la meua vida? On estic arrelat? Les recordo, les cuido?». ^[2]—

Amb les arrels en Déu: el do del celibat

On estic arrelat? Les arrels ens parlen de la terra, aquesta terra que per al poble elegit tenia un valor fonamental, perquè havia estat un do de Déu, i cada israelita tenia la responsabilitat de gaudir-la, conservar-la, fer-la fructificar i transmetre-la a la generació següent. Per això sorprèn que, quan es va fer el repartiment de la terra promesa entre les diferents tribus, a una no li toqués res. Era la tribu de Leví, destinada al culte del Senyor. Lluny de lamentar-se, els levites resaven: «Senyor, heretat meva (...), la part que m'ha tocat és deliciosa» (Sl 16, 5-6). Reconeixien que la porció de terra que els havia tocat era, ni més ni menys... Déu mateix! El Senyor volia ser per a ells «la base de la seva existència, la terra de la seva vida».^[3]__

En aquesta elecció de Déu podem trobar «el veritable fonament del celibat»,^[4]__ també d'aquell al qual estan cridats els agregats i els

numeraris. Déu mateix és la *terra* en què arrela un cor celibatari. Mons. Fernando Ocariz recull en la seva carta sobre la vocació a l'Opus Dei aquesta visió profunda del celibat, per anar més enllà d'interpretacions que podrien ser parcials o reductives. En efecte, assenyala que «no s'ha de considerar el celibat sol ni principalment com una opció funcional, és a dir, com quelcom adequat per dedicar-nos més a la labor de l'Obra o per poder anar d'un lloc a un altre. És veritat que el celibat fa això possible o ho facilita, però el seu motiu fonamental és el de ser un do particular d'identificació amb la vida de Crist».^[5] El celibat és una identificació especial amb aquest aspecte del cor de Jesús: ell és la imatge en la qual es mira qualsevol que rebi aquest do. Per això, el celibat és el contrari de l'individualisme: possibilita una obertura especial a Déu —com aquella de la tribu de Leví— i una

obertura especial als altres —com la de Crist mateix.

Aquesta crida —que reben també els numeraris— potser resplendeix amb una claredat pròpia en els agregats, ja que en ells no apareix lligada a una disponibilitat total per a les tasques de formació o de govern, o per poder anar d'un costat a un altre. Les agregades i els agregats —escriu el Pare— «mostreu vivencialment el que suposa un lliurament a Déu al mig del món, amb cor indivís (...). Amb les vostres vides manifesteu el caràcter libèrrim que té l'activitat apostòlica de tothom que està batejat, la tireu endavant amb totes les energies d'un cor celibatari».^[6]

Així explicava un agregat, als seus germans, la seva vocació, poc després d'haver-la descobert: «He entregat la meva vida a Déu en l'Opus Dei. Seguiré a casa i a la meva feina, com sempre. Però el meu cor

és sencer per a Déu. El vull servir al mig del carrer».^[7] En els nostres dies, acollir una crida al celibat *al mig del carrer* pot semblar quelcom una mica ingenu o desbaratat... Gairebé com comprar un camp a Judea durant el setge babilònic. Per això, és bo no perdre de vista que la crida al celibat és un do de Déu que té la força per transformar l'ambient en què planta aquesta llavor. A més, el món està assedegat d'aquest do, tot i que moltes vegades no el conegui. Benet XVI deia que «el nostre món necessita el testimoni que dona de Déu qui decideix acollir-lo com a terra en què es funda la seva vida. Per això, precisament avui, en el nostre món actual, el celibat és tan important».^[8]

Sant Josepmaria, referint-se concretament a les seves filles i fills agregats, explicava que «tots, a l'Obra, tenim la gràcia de Déu especial i suficient per viure amb

delicadesa la nostra dedicació a Déu al món. Al carrer tenim la nostra cel·la, i al carrer som contemplatius: n'hi ha prou amb complir amb delicadesa les Normes, concretes i àmplies alhora, que es poden observar —s'adapten com un guant a la mà— en qualsevol ambient».^[9]

Cada norma del pla de vida és una trobada que el Senyor ens ofereix perquè hi arrelem de manera profunda. Des d'allà, ben arrelada en una vida d'intimitat amb Crist, va creixent la llavor de la vocació dipositada al cor de cada agregat i de cada agregada; «com un arbre que arrela vora l'aigua, que enfonsa les arrels ran del torrent, no té por quan ve l'estiu, el seu fullatge es manté verd, no es neguiteja en anys de secada, no deixa de donar fruit» (*Jr* 17, 7-8).

Arrels en la societat i en les persones

Tots els terrenys són bons perquè hi arrel·li la llavor de la vocació d'agregat o agregada de l'Opus Dei. Així ha estat des que van començar a arribar les primeres vocacions, tan diverses, i així ho podem continuar veient avui. «Us trobeu en circumstàncies molt variades i us moveu en tota mena d'ambients professionals —escriu el Pare als agregats i les agregades—. La vostra vida s'obre a un camp il·limitat de possibilitats».^[10] En aquest camp variadíssim del treball i de les relacions humanes, els agregats expressen «d'una manera especialment clara el que és l'Opus Dei, per la santificació de la vida ordinària, del treball professional i de la vida familiar, sense canviar de lloc».^[11] El testimoni de vida dels agregats i les agregades fa veure, com explicava Paco Uceda —un dels tres primers agregats—, que «la missió de l'Opus Dei és molt senzilla. Tothom ha de buscar Déu en el seu

estat i professió. Jo de practicant, tu pintant decorats; el metge com a metge; i l'advocat i l'oficinista i el camperol, cadascú en el seu camp. Es tracta de ser sants a través de les ocupacions normals de cada dia, en el treball ordinari».^[12]_____

A Sant Josepmaria l'emocionava pensar en la gran labor d'evangelització que durien a terme les seves filles i fills agregats «en tot l'immens panorama del treball».^[13]_____ El diari d'una de les primeres convivències d'agregades narra una visita d'Encarnación Ortega, que vivia llavors a Roma i col·laborava amb el fundador de l'Opus Dei. «L'Encarnita, envoltada de totes que estàvem desitjant escoltar coses, va començar a explicar i explicar... dues hores i no hauria acabat mai, ni nosaltres d'escoltar tot això que és el nostre gran contingut que ens porta directe al Senyor».^[14]_____ L'Encarnita els va transmetre que el Pare n'esperava

molt de la seva vocació, perquè es podien posar «al fons de la societat».

^[15] «Us tinc enveja —dirà, en una altra ocasió, sant Josepmaria a les seves filles i fills agregats—: el vostre lliurament a Déu és total i ple com el meu, però podeu arribar més lluny»^[16].

Aquesta capacitat de *posar-se al fons i d'arribar més lluny* té a veure amb la capacitat dels agregats i les agregades d'arrelar, d'entaular moltes relacions profundes i donar profunditat a l'apostolat de l'Església, sobretot en el seu ambient professional, en què són testimonis de Crist: «per la màxima permanència a cada lloc, faciliteu l'arrelament dels apostolats al territori; el vostre tipus de vida us permet conrear una gran diversitat de relacions d'una manera molt estable: familiars, professionals, de veïnat, al poble, a la ciutat o al país on viviu. “Arribeu a més”, com

afirmava sant Josepmaria, no només en extensió de l'apostolat, sinó en profunditat».^[17]_____

Tot això és possible perquè «a l'Obra, l'apostolat principal és sempre el d'amistat. Així ho va ensenyar sant Josepmaria: “El fruit més gran de la labor de l'Opus Dei és el que obtenen els seus membres personalment, amb l'apostolat de l'exemple i de l'amistat lleial amb els seus companys de professió: a la universitat o a la fàbrica, a l'oficina, a la mina o al camp”».^[18]_____ «Els agregats — ha escrit el Pare — feu l'Opus Dei principalment a través d'un profund apostolat personal en el vostre ambient professional i familiar».^[19]_____

A això hi empeny amb una força particular el do del celibat: aquella intimitat especial amb Jesucrist busca expandir-se en relacions riques d'amistat, perquè el celibat,

com diu el Papa Francesc, «és un do que per ser viscut com a santificació requereix relacions sanes, vincles d'estima autèntica i de bondat genuïna que troben l'arrel en Crist».

^[20] L'amistat d'una persona celibatària, imitant Jesucrist, fa present, allà on és, l'amor de Déu: un amor disponible i misericordiós, que es multiplica per a la gent que té a prop. L'amistat que, per gràcia de Déu, estan cridats a oferir els agregats i les agregades és un amor que es manté en el temps, un amor amb què es pot comptar sense por, similar al d'un pare o una mare que *sempre hi són*. Aquest amor es desplega, en primer lloc, en la mateixa família: aquell nucli constituït per pares, germans, cosins i altres familiars és normalment el primer ambient en què Déu ens convida a ser sal i llum (cf. *Mt* 5, 13-14). Aquest espai s'amplia a poc a poc fins a arribar a totes les persones que passen per la nostra vida, a les

quals aquesta amistat sincera ofereix un terreny sòlid i ric on la seva llavor pugui germinar i nodrir-se, creixent sana i robusta.

Les amistats dels agregats suposen tantes vegades una relació d'autèntica paternitat o maternitat espirituals que són —com explicava mons. Fernando Ocáriz a una agregada que li preguntava per aquest tema— «una preocupació autèntica pel bé de les altres persones. És propi de les mares donar vida. Llavors, com donem la vida des del celibat apostòlic? Amb el lliurament, amb la preocupació pels altres, amb l'oració, amb l'esperit de servei, buscant fer la vida agradable... Tot això és una maternitat autèntica. Això, unit a anar transmetent, d'una manera o una altra, segons les circumstàncies, l'amor a Jesucrist, que és la veritable vida (...). És la maternitat més gran: transmetre Jesucrist».^[21]

Arrels que es nodreixen d'una llar

S'ha dit que el do del celibat, en qui el rep, augmenta la capacitat d'estimar els altres i d'obrir-se en amistat a moltes persones. Qui fa seu el celibat de Crist no és mai una persona solitària; però, per si això no fos prou, qui té vocació d'agregat o agregada fa arrels, a més, en una família, en una llar, que és l'Opus Dei. Els agregats «no trobaran mai a faltar l'escalf de família —va escriure sant Josepmaria—, perquè l'Obra ofereix sempre afecte i comprensió a cadascun dels seus fills. L'Opus Dei sencer és una llar: una sola llar amb una sola olla».^[22]

Com tots els fidels de l'Obra, els agregats i les agregades experimenten la pertinença a aquesta família, en primer lloc, a través de l'amor filial a sant Josepmaria i als seus successors, a qui Déu ha donat el do de ser pares

en l'Opus Dei.^[23] Commou veure com aquest esperit de filiació va arrelar en els primers agregats, que, tot i que només el coneixien de nom, van sentir com Déu movia les seves ànimes a la pietat filial. Això mateix li va passar, per exemple, a Concepción Álvarez, qui, abans de conèixer personalment sant Josepmaria, es va *encomanar* del sentit de filiació que veia en les altres persones de l'Obra, i va escriure a una d'elles: «M'imagino una família immensa unida amb aquest afecte al Pare, que es preocupa per totes (...). Jo també vaig entrant en això i recordo molt el Pare, i el que ofereixo per ell ho compleixo per damunt de tot, amb forces extraordinàries».^[24]

El miracle de la paternitat a l'Obra es perpetua en els successors de sant Josepmaria. Per això, cada agregat o agregada pot sentir dirigides a si mateix aquelles paraules amb què el

prelat de l'Opus Dei tancava la seva primera carta extensa: «Filles i fills meus, si en aquest món, tan bonic i alhora tan turmentat, algun se sent alguna vegada sol, que sàpiga que el Pare resa per ell i l'acompanya de veritat, en la Comunió dels sants, i que el porta al seu cor»^[25] i en la seva Missa de cada dia.^[26]

Una conseqüència feliç de voler ser fills és convertir-nos en germans o germanes. La filiació dels agregats i les agregades es vessa necessàriament en fraternitat, que empeny a conèixer bé els altres i les seves famílies, a estimar-los i cuidar-los i a deixar-se estimar i cuidar per ells.^[27] L'amor de Crist que rebem a través dels altres, especialment dels qui comparteixen un mateix camí, sosté i impulsa cap al futur en aquesta mateixa aventura; en el cas dels agregats, «també col·laborant amb els numeraris en l'atenció dels altres fidels de l'Obra».^[28] La

fraternitat entre agregats, numeraris i supernumeraris és font d'alegria, esperança i consol en aquest afany per portar l'Evangelí a totes les persones.^[29] Amb aquesta proximitat feta d'oració i de gestos concrets, de presència sempre que es pugui, viurem «la meravella de la Comunió dels sants. Amb la certesa de la fe, ens sentim fins i tot més propers els uns dels altres del que comportaria la proximitat física».^[30]

«L'Obra...; què és ara l'Obra? —es preguntava sant Josepmaria, somiant des d'una habitacioneta de la Legació d'Hondures durant la Guerra Civil espanyola. Amb prou feines hi ha res visible; és veritablement el gra de mostassa. Uns quants homes, sense prestigi, sense posició econòmica, sense experiència, a l'inici de les seves vides gairebé tots ells. Però nosaltres sabem que aquest gra de

mostassa donarà lloc, en el camp sobrenatural de l'Església, a un arbust que cobrirà tothom amb la seva tija, amb les seves arrels, amb les seves branques, i en el qual buscaran asil moltes aus viatgeres».

[31]

Han transcorregut diverses dècades des d'aquella meditació, i el mateix sant Josepmaria va poder veure realitzat en part aquest somni quan encara peregrinava en aquesta terra. El fundador de l'Opus Dei somiava també que, en un futur, el nombre d'agregats fos el doble que el de numeraris.^[32] Apropant-nos al centenari de l'Obra, podem demanar al Senyor que multipliqui les vocacions d'agregades i agregats, com boscos «estesos com rierols, com hortes a les vores d'un riu, com àloes que el Senyor ha plantat, com cedres a la vora de l'aigua» (*Nm* 24, 5-6), per donar més solidesa i arrelam a la labor de difusió de l'Evangelí en

aquest «conreu» de Déu (1 Co 3, 9)
que és l'Església.

Santiago Vigo

Roma, 27.V.2023

[1] Cf. Mons. Fernando Ocáriz, Carta
pastoral, 28.X.2020, núm. 18.

[2] Francesc, Audiència, 3.V.2023.

[3] Benet XVI, Discurs 22.XII.2006.

[4] *Ibídem*.

[5] Mons. Fernando Ocáriz, Carta
pastoral, 28.X.2020, núm. 22.

[6] *Ibídem*, núm. 18.

[7] Lázaro Linares, *Antes, más y mejor:
un relato de mi vida en el Opus Dei*,
Rialp, Madrid 2001, p. 37.

[8] Benet XVI, Discurs 22.XII.2006.

[9] Sant Josepmaria, *Cartes* 27, núm. 11.

[10] Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 28.X.2020, núm. 18.

[11] *Ibídem*, núm. 19.

[12] Citat a Lázaro Linares, *Antes, más y mejor*, cit., p. 29.

[13] Sant Josepmaria, *Converses*, núm. 114.

[14] Diario de la Estila, 10.XIII.1953. Citat a “Las agregadas del Opus Dei, preparación y comprensión de la misión. España 1950-1955”, *Studia et Documenta* 15 (2021), p. 143-178; p. 169.

[15] *Ibídem*.

[16] Sant Josepmaria, Tertúlia, 15.IX. 1962; citat a Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 28.X.2020, núm. 18.

^[17] Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 28.X.2020, núm. 18.

^[18] Sant Josepmaria, *Cartes* 6, núm. 55; Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 1.XI.2019, núm. 20.

^[19] Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 28.X.2020, núm. 18.

^[20] Francesc, Discurs, 17.II.2022.

^[21] Mons. Fernando Ocáriz, Tertúlia a Poznan, 23.VI.2022.

^[22] Sant Josepmaria, *Cartes* 27, núm. 11; cf. Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 16.II.2023, núm. 13.

^[23] Cf. Sant Josepmaria, Carta 6.V. 1945, núm. 23; Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral 14.II.2017, núm. 2.

^[24] Carta de Concepción Álvarez a María Ampuero, 30.VI.1952. Citada a “Las agregadas del Opus Dei, preparación y comprensión de la

misión. Espanya 1950-1955”, cit., p. 168.

[25] Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 14.II.2017, núm. 33.

[26] Cf. Ídem, Carta pastoral, 16.II.2023, núm. 12; Missatge, 12.VII.2019; cf. Lv. 28, 29-30.

[27] Cf. Ídem, Carta pastoral, 16.II.2023, núm. 6.

[28] Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 20.X.2020, núm. 18.

[29] Cf. *Ibídem*, núm. 17.

[30] Mons. Fernando Ocáriz, Missatge, 12.VII.2019.

[31] Sant Josepmaria, Meditació, 25.07.1937, a: *Creixer para adentro*, p. 223.

[32] Cf. Mons. Fernando Ocáriz, Carta pastoral, 28.X.2020, núm. 18.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-es/article/agregades-
i-agregats-arrels-profundes-altes-
branques/](https://dev.opusdei.org/ca-es/article/agregades-i-agregats-arrels-profundes-altes-branques/) (05/08/2025)